

Til: Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus,
sfospost@statsforvalteren.no

v/ Ringerike kommune, postmottak@ringerike.kommune.no

Kopi: Oslo og Omland Friluftsråd (OOF)
Naturvernforbundet i Hole og Ringerike
Naturvernforbundet i Buskerud

Søndre Sandås, 09.09.2024

Klage til SFOS over Ringerike kommunes HMA-vedtak 19.08.2024 sak nr. 58/24 Omgjøring av dispensasjonsvedtak: sak nr. 43/21 Gyrihaugen

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) viser til Ringerike kommunes vedtak i Hovedutvalget for miljø- og arealforvaltning (HMA) 19.08.2024 sak nr. 58/24.

Som det fremgår under, fremholder NOA, i likhet med både kommunedirektøren og enhetsleder for arealforvaltning i Ringerike kommune, at den opprinnelige dispensasjonssak nr. 43/21 er ugyldig på grunn av materiell kompetansemangel.

Kommunedirektørens saksfremlegg i den opprinnelige dispensasjonssak (sak nr. 43/21) viser at de samfunnsmessige interesser som lå til grunn for Forsvarets beslutning om å lokalisere nytt radaranlegg på Gyrihaugen er tillagt avgjørende vekt. Beslutningen inneholdt ingen forbehold og var alene basert på fakta fremlagt av Forsvaret. For øvrig slutter NOA seg til redegjørelsene fra enhetsleder for arealforvaltning i Ringerike kommune i forbindelse med det varslede omgjøringsvedtaket, med noen supplerende tillegg:

Da meldingen om at Gyrihaugen måtte oppgis som radarlokalitet ble kunngjort 30.06.2023 var veianlegget fullført og to større anleggstomter (sistnevnte påberopt skjermingsverdig og derfor ikke omfattet av sak 43/21) utsprengt og planert nær toppen av Gyrihaugen.

Forsvaret oppga analyser fra Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) som årsak til kansellering av Gyrihaugen. Disse bygger ikke på nytt faktum, men er forankret i eksisterende anlegg som var kjent da dispensasjonssøknaden ble fremmet i 2020. Det er kritikkverdig at disse analysene ikke var gjennomført på søknadstidspunktet, og i alle tilfeller at det ikke ble avverget før naturinngrepene var et faktum.

Teknisk Ukeblad avdekket 24. juni 2024 at "Cyberforsvaret advarte om at Forsvarets satellittstasjon på Eggemoen, noen kilometer unna, kunne bli forstyrret av den nye radaren. Det skjedde flere måneder før veibyggingen og grunnarbeidene startet".

Dette underbygger at det var kunnskap om problematikken i Forsvaret på et tidlig stadium. Aktsomhetsnormen som kan forventes til forsvarlige undersøkelser må dermed skjerpes. Det illustrerer også at eventuelle supplerende gyldighetsregler - som slik som innrettelsesvern - på ingen måte kan komme til anvendelse i denne saken.

Forsvaret har således presentert feil faktum for kommunen. Dette faktum er tillagt avgjørende vekt ved kommunens rettsanvendelse. Når det nå er klarlagt at det verken var

eller er grunnlag for lokalisering av det nye radaranlegget på Gyrihaugen foreligger det en fundamental materiell kompetansemangel som innebærer at dispensasjonsvedtaket fra 2021 er ugyldig. Alene Forsvaret bærer ansvaret for det feilaktige faktum kommunen bygget på, og som ledet til irreversible naturødeleggelser. Vi viser i denne sammenheng til kommunedirektørens vurdering i saksfremlegg 12.01.2024.

Kommunen har i dette tilfelle en plikt til å omgjøre sak nr. 58/24 i h.t. fvl. § 35,1.c og alminnelige forvaltningsrettslige regler. De sterke samfunnsinteresser som lå til grunn for dispensasjonen eksisterte ikke og medfører at kommunen (HMA) ikke har et fritt politisk handlingsrom etter fvl § 35, i strid med kommunedirektørens lovforståelse.

Hensynet bak omgjøringsreglene er å sikre korrekte avgjørelser og rette opp faktiske feil. Et vedtak bygget på avgjørende faktafeil fremlagt av søker skal korrigeres. Dispensasjonen ble gitt uten den reelle vurdering som kreves i h.t. markaloven og er derfor ulovlig.

Omgjøring vil gi det nødvendige utgangspunkt for korrekt behandling av rettingstiltak etter markaloven § 18. Uavhengig av faktisk restaurering i denne konkrete saken, er dette dessuten det eneste utfallet som kan ha en preventiv effekt for lignende saker og sikre at ansvaret formelt plasseres der feilen er begått. Det sikrer også at alle interessenter får nødvendig informasjon og mulighet til deltakelse.

Vi forutsetter at markaorganisasjonene blir involvert i den videre rettingsprosessen som omfatter særdeles viktige natur- og friluftinteresser.

Med vennlig hilsen

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Håkon Eide Gundersen (sign.),
Daglig leder

Nikolai Norman (sign.),
Styreleder